

Gemeente Breda
Ruimtelijk Economisch Domein
Afdeling Ruimte en Vastgoedontwikkeling

ErfgoedBesluit 2022-26

Selectiebesluit archeologie Teteringsedijk Hero-West

	Naam	Afdeling/bedrijf	Datum	Paraaf
Aanvrager		BRO Adviseurs		
Opsteller(s)	Marlous Craane	Afdeling Ruimte & VO Ruimtelijk Economisch Domein	08-11- 2022	
Controle BCE	Erik Peters	Afdeling Ruimte & VO Ruimtelijk Economisch Domein	08-11- 2022	

1. Inleiding

In het kader van de uitbreiding van de herontwikkeling van het plangebied, dient archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. In mei 2021 is door Antea Group een veldonderzoek door middel van verkennende boringen uitgevoerd. Naar aanleiding van dat onderzoek is selectiebesluit 2021-42 opgesteld waarin wordt aangegeven welk deel van het plangebied verder dient te worden onderzocht middels een proefsleuvenonderzoek.

In mei 2022 is door VUHbs dit proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.

1.1 Het plangebied

Het plangebied is gelegen ten noordoosten van het centrum van Breda. Het plangebied wordt in het zuiden begrensd door de Teteringsedijk, in het westen door de Beverweg, in het noorden door de spoorlijn Breda-Tilburg. De oostelijke grens is een perceelsgrens (kaartbijlage 1 en 2).

1.2 Aard van de bedreiging

In het vigerende bestemmingsplan 'Brabantpark' uit 2013 is voor een deel van het plangebied de 'dubbelbestemming waarde archeologie' opgenomen. Daarbij geldt een archeologische onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte van 100 m² of meer die de bodem dieper dan 30 cm beneden maaiveld gaan verstoren. Deze verplichting volgt uit de middelhoge en hoge archeologische verwachting die dat deel van het plangebied heeft op de Archeologische Beleidskaart Breda. Voor het overige deel van het plangebied geldt een lage archeologische verwachting. Door de nieuwbouw wordt de ondergrond geroerd. Het is dan ook van belang de archeologische verwachting nader te toetsen en eventueel aan te treffen archeologische sporen en vondsten in kaart te brengen.

2. Archeologisch onderzoek

Door VUHbs is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de aanwezigheid en aard van eventuele archeologische relictten. Op basis van dit onderzoek wordt door het bevoegd gezag, de gemeente Breda, besloten of verder (voor)onderzoek op de onderzoekslocatie noodzakelijk en verantwoord is. Dit zogenaamde selectiebesluit wordt hier nader beschreven.

2.1 Vooronderzoek

Doel van het archeologisch onderzoek is om op een snelle en betrouwbare wijze inzicht te krijgen in de aanwezigheid van archeologische relictten in het plangebied. Het onderzoek is verder uitgevoerd volgens de uitgangspunten en randvoorwaarden zoals vastgelegd in het PvE. In verband met de aanwezigheid van verontreiniging, de aanwezigheid van kabels en leidingen en instabiele bodemopbouw is het puttenplan ten opzichte van het PvE wel grotendeels gewijzigd.

2.2 Resultaten onderzoek

Tijdens het onderzoek is een vindplaats aangetroffen. Het gaat om een erf uit de Late Nieuwe Tijd bestaande uit een putje/keldertje, paalkuilen en kuilen. De sporen concentreren zich in werkput 2 en 3. Het erf is zichtbaar op historisch kaartmateriaal vanaf 1900 tot ongeveer 1935. De sporen in de overige werkputten zijn nog recenter van aard en vallen buiten de vindplaats. Hieronder zal de vindplaats gewaardeerd worden volgens de eisen van de KNA 4.1.

2.3 Waardering van de aangetroffen vindplaatsen

Archeologische waarderingstabel Hero-west, Breda; Gemeente Breda				
Waarden	Criteria	Scores		
		<i>Hoog</i>	<i>Midden</i>	<i>Laag</i>
Beleving	Schoonheid	nee		
	Herinneringswaarde	nee		
Fysieke kwaliteit	Gaafheid		2	
	Conservering		2	
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid			1
	Informatiewaarde			1
	Ensemblewaarde		2	
	Representativiteit		n.v.t.	

Waardering gebaseerd op belevingsaspecten

De criteria "schoonheid" en "herinneringswaarde" hebben vooral betrekking op zichtbare monumenten. De waardering gebaseerd op belevingsaspecten is hier dus niet van toepassing.

Waardering gebaseerd op fysieke kwaliteiten

De fysieke kwaliteit van de vindplaats is gemiddeld (totaalscore 4).

Het criterium gaafheid betreft de bewaringstoestand van de archeologische stratigrafie en van de sporen. De gaafheid van de vindplaats is gemiddeld. Ter hoogte van werkput 2 en 3 zijn de verstoringen beperkt. Wel zal een aanzienlijk deel van het oorspronkelijke looppniveau uit het begin van de 20ste eeuw na het bouwrijp maken voor de Herofabriek zijn opgenomen in de recente bouwvoor of hier aanwezige ophogingslagen. Dit blijkt onder andere uit de geringe diepte van de paalkuilen en de aangetroffen put. Het criterium conservering heeft betrekking op de bewaringstoestand van het anorganisch en organisch vondstmateriaal. De conservering van de vindplaats is gemiddeld. Het vondstmateriaal is enigszins verweerd en gefragmenteerd. Botmateriaal is slecht bewaard gebleven. Wel kan worden beargumenteerd dat botanische resten vrij goed bewaard zullen zijn gebleven gezien de hoge grondwaterstand. Voorwaarde is dan wel dat ze permanent onder de grondwaterspiegel hebben gelegen.

Waardering gebaseerd op inhoudelijke kwaliteiten

De inhoudelijke kwaliteit van de vindplaats is laag (totaalscore 4).

De zeldzaamheid van de vindplaats is laag te noemen. Het aangetroffen erf stamt uit het begin van de twintigste eeuw. Veel huizen en erven uit deze periode worden zelfs nog vandaag de dag bewoond.

De informatiewaarde van de vindplaats is afhankelijk van de stand van kennis over vergelijkbare

vindplaatsen in dezelfde regio. Deze wordt dus bepaald door de bijdrage die een eventuele opgraving van de vindplaats kan leveren aan de vermeerdering van onze kennis over het verleden. In dit geval zal verder onderzoek weinig nieuwe informatie opleveren. Het grootste deel van de vindplaats bevond zich ruim boven het archeologische vlak, waardoor er niet veel sporen aangetroffen zullen worden. Daarbij zal de aard en omvang van de bewoning en verdere informatie zeker te vinden zijn in archieven. Het voert in het kader van onderhavig onderzoek echter te ver om hier een uitgebreide archiefstudie aan te wijden.

De ensemble- of contextwaarde wordt bepaald door de archeologische of landschappelijke context van de nabije omgeving. De ensemblewaarde van de vindplaats is laag te noemen, daar het een solitair erf betreft, zonder dat er een relatie is met dan wel het landschap dan wel andere bekende archeologische of historische locaties in de omgeving.

3. Besluit gemeente Breda

Op basis van bovenstaande resultaten wordt de aangegeven verstoorde zone vrijgegeven voor wat betreft archeologie. Verder blijft voor de rest van het plangebied de archeologische verwachting behouden, alleen geldt dat archeologisch onderzoek pas noodzakelijk is indien er bodemingrepen worden gepland die de bodem dieper dan 120 cm – mv zullen verstoren.

In kaartbijlage 4 is, de naar aanleiding van dit archeologische onderzoek geactualiseerde, archeologische beleidskaart van de gemeente Breda weergegeven zodat voor het plangebied en de directe omgeving duidelijk is wat de archeologische waardes en verwachtingen zijn.

Tot slot merken we op dat dit archeologisch onderzoek geen 100% garantie geeft dat er geen archeologische vindplaatsen aanwezig zijn. Wanneer er bij het ontgraven van het terrein toch nog archeologische sporen aan het licht komen, dienen deze volgens de Erfgoedwet 2016 binnen drie dagen te worden gemeld bij de afdeling ruimte van de gemeente Breda.

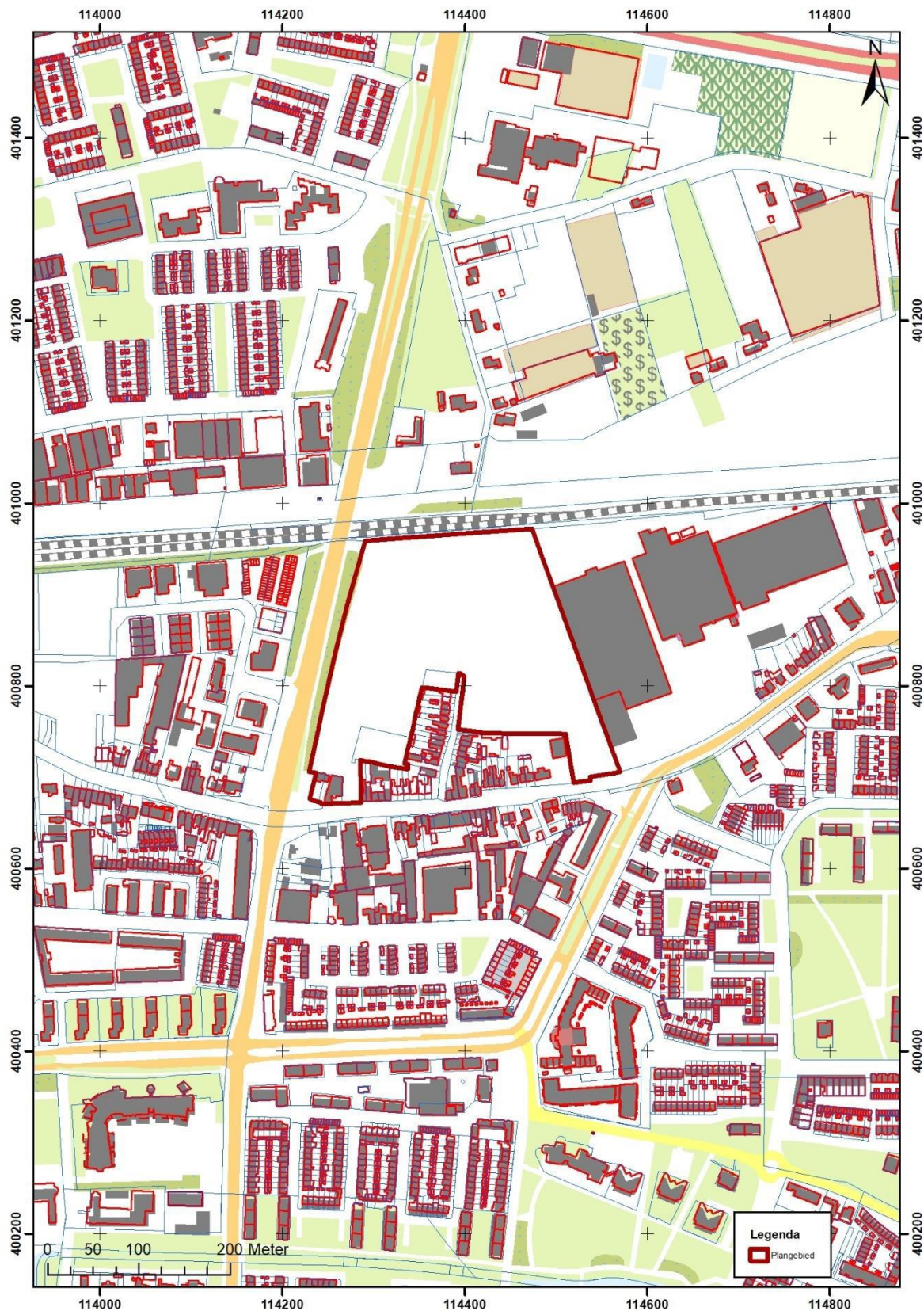
Literatuur

Merwe, M. van de en Kampen, J. van 2022: *Breda Hero West; Een archeologisch proefsleuvenonderzoek*. Amsterdam: VUHbs.

Nater, C. en Sophie, G. 2021: *PvE Hero West*. Heerenveen: Antea-Group.

Sophie, G. 2021: *Antea Group Archeologie 2021/129; Inventariserend veldonderzoek d.m.v. boringen; Teteringsedijk Hero terrein west, Breda*. Heerenveen: Antea-Group.

Kaartbijlage 1: Topografische kaartuitsnede met de locatie van het plangebied

Kaartbijlage 2: Luchtfoto van het plangebied

Kaartbijlage 3: Allesporenkaart

Kaartbijlage 4: Selectiebesluit

